

Prof. JOŽE ČERNELČ – povodom 45 godina časopisa *AUTOMATIKA*

Prof. Jože Černelč, dipl. ing. rođen je 13. 7. 1920. godine u Bistrici ob Sotli, Slovenija. Realnu gimnaziju pohađao je u Celju i maturirao 1940. godine. Na Elektrotehničkom fakultetu u Zagrebu, Odsjek za slabu struju, diplomirao je 1952. godine. Radi kao pripravnik u Direkciji PTT u Zagrebu, a od 1953. u poduzeću *Rade Končar*. U Elektrotehničkom institutu *Rade Končar* direktor je Sektora za razvoj automatske regulacije i nuklearne opreme. Razvijeni su na stručnoj i tehnološkoj svjetskoj razini uređaji upravljanja i regulacije istosmjernih motora, sinkronih generatora, elektrolučnih peći, brodskih kormila, šipke nuklearnog (školskog) reaktora i dr.

Za protonski sinkrotron snage 40 MW, instaliran u CERN-u (Geneve) poduzeće *Rade Končar* je 1958./59. god. isporučilo dvadeset kvadropolnih magnetskih leća, koje osiguravaju linearni porast magnetskog polja sinkrotronu u vremenu od 0,7 do 1,0 sekundi. Prof. J. Černelč je radio na razvoju i na projektu, vodio nadzor nad proizvodnjom, montažom i puštanjem u pogon sustava kvadropolnih leća. Upravljivi izvor koji osigurava strujne impulse magnetskim lećama u trajanju od 0,3 s jest motorgeneratorsko postrojenje snage 320 kW upravljano tranzistorskim pojačalom i amplidinom (sustav visokog reda), što je vrhunsko tehničko ostvarenje toga vremena.

Na Elektrotehničkom fakultetu u Zagrebu radi od 1959. godine kao honorarni nastavnik, a od 1966. godine je u stalnom radnom odnosu. Dolaskom prof. Jože Černelča znanstvenoistraživačka i nastavna djelatnost fakulteta širi se i na područje upravljanja i regulacije električnih strojeva. U diplomski studij uvode se predmeti *Regulacijska tehnika*, *Regulacija električnih strojeva* i *Laboratorij regulacije električnih strojeva*, koji predstavljaju jedan od nastavnih stupova smjera *Elektrostrojarstvo i automatizacija*.

Studenti kroz diplomske i seminarske radove projektiraju, grade, ispituju i puštaju u pogon sustave regulacije brzine vrtnje električnih motora i sustave regulacije napona sinkronih generatora u Laboratoriju električnih postrojenja na laboratorijskim maketama agregata. Kasnije se formira Laboratorij regulacije električnih strojeva kojega je oprema sustava upravljanja projektirana i izrađena u okviru diplomskih i seminarskih radova. Ovakav pristup radu znatno pridonosi i razvoju nastave i razvoju inženjerskih metoda projektiranja i gradnje komponenti, sklopova, uređaja i sustava. To je re-

ultiralo velikim brojem diplomskih i magistarskih radova. Pohvale za takav pristup nastavi prof. Jože Černelč dobiva od privrede, posebice od tvrtke *Končar*. Diplomirani studenti su bili osposobljeni za rješavanje složenih stručnih poslova.

Kao nastavnik dao je značajni doprinos i na poslijediplomskim studijima *Automatika i ekonomika*, te na studiju *Elektrotehnika*. Pod njegovim mentorstvom steklo je akademska zvanja 28 magistra znanosti. Utemeljio je i vodio katedru *Automatike* na Višoj tehničkoj akademiji kopnene vojske u Zagrebu.

Od 1967. do 1969. godine član je delegacije u sekciji za automatizaciju SEV-a, član međunarodnog komiteta za teoriju regulacije IFAC, glavni i odgovorni urednik časopisa *Automatika* od 1960. do 1991. godine. Objavio je više znanstvenoistraživačkih radova, izradio brojne projekte, studije elaborate i drugo. Za svoj rad dobio je republičku nagradu »Nikola Tesla« (1967.), zlatne plakete: »Josip Lončar« (Elektrotehnički fakultet u Zagrebu) Sveučilišta u Zagrebu i poduzeća *Rade Končar*, te Orden rada sa zlatnim vijencem.

Prof. Jože Černelč je tijekom trideset godina života *Automatike* prenosio svoja znanja i iskustva na mlađe suradnike, a neumornim i kreativnim vođenjem značajno pridonosio održavanju i razvoju časopisa.

prof. dr. sc. Gorislav ERCEG
prof. dr. sc. Borivoje RAJKOVIĆ